

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΠΑΛΑΤΩΝ
φαιδων

ἐπιμέλεια ἐκδόσεως ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΡΡΑΤΟΣ
εἰσαγωγή, μετάφραση, σχόλια
ΕΥ. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ

πρωταγόρας

ἐπιμέλεια ἐκδόσεως ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ
εἰσαγωγή, μετάφραση, σχόλια
Β. ΤΑΤΑΚΗΣ

13

...Ι. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ...

ΠΡΟΤΑΓΟΡΑΣ
[ἢ σοφιστὰί, ἐνδεικτικῶς.]

ΕΤΑΙΡΟΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΠΠΟΚΡΑΤΗΣ
ΠΡΟΤ.ΥΟΡΑΣ ΑΚΚΙΒΙΑΔΗΣ ΚΑΛΛΙΑΣ ΚΡΤΙΑΣ
ΠΡΟΔΙΚΟΣ ΙΠΠΙΑΣ

309a ΕΤΑΙΡΟΣ. Πόθεν, ὦ Σώκρατες, φαίνεται; ἢ ὅτι ἀπὸ κοινότητος τοῦ περὶ τῆν Ἀκκιβιάδου ὄρασαν; Καὶ μήν μοι καὶ παρῶν ἰδοῖναι καλὸς μὲν ἐφαίνετο ἀπῆλθε ἔτι, ἀπῆλθε μὲντοι, ὦ Σώκρατες, ὃς γ' ἐν αὐτοῖς ἡμῶν εἰρησῶμαι, καὶ πάρονος ἡδὴ ἐποικητῆραυτος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. Εἶτα τί τοῦτο; Ὅδὸν σὸν μέντοι Ὀμήρου ἦν τῶν Ἀκκιβιάδης ἔχει;

ΕΤ. Τί σὺν ταῦν; ἢ παρ' ἐκείνου φαίνεται; καὶ πῶς τοῦς σὲ ὁ νεανίας δάσκειται;

ΣΩ. Ἐὖ, ἔμοιγε ἔδοξεν, οὐχ ἦριστα δὲ καὶ τῆν ὦν ἡμέραν καὶ γὰρ πολλὰ ἐπέδ' ἐμοῦ εἶπε, βοιωθῶν ἐμοί, καὶ σὺν εἰατέην παρόντος γὰρ ἐκείνου, ὅτε προσείχον τῶν ὦν ἐπέ- λυθησῶμαι τε αὐτοῦ θαυμά.

ΕΤ. Καὶ τί ἂν γεγονὸς εἴη περὶ σὲ κάκεινον τοσοῦτον παύσηται; Ὅδὸν γὰρ ὄντος τῆν καλλίων ἐπέτυχες ἀλλῶν ἔν τῆν πόλει.

ΣΩ. Καὶ πολὺ γε.

ΕΤ. Τί φησ; Ἀστῶν ἢ ἔξῃ;

ΣΩ. Ἐξῃ.

ΕΤ. Ποδαῖον;

ΣΩ. Ἀβδηρῶν.
ΕΤ. Καὶ ὅτω καλὸς τις ὁ ἔξῃος ἔδοξέν σοι εἶναι, ὥστε τοῦ Κλεινίου υἱὸς καλλίων σοι φαίνεται;

1. Ἰακώδης Ω, 317-8 καὶ Ὀδυσσεύς Κ, 278-9.
2. Μ, πλὴν πόλην τῆς Δ. Ὁράκης, κοντά στή σημερινή Ελλάδα, πρὸς τὴν καὶ τοῦ Δημόκριτου.

ΠΡΣΤΑΓΟΡΑΣ
[ἢ σοφιστὰί, ἐνδεικτικῶς.]
ΠΡΟΣΦΑ ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΤΟΥ

ΕΤΑΙΡΟΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΠΡΟΤΑΓΟΡΑΣ
ΑΚΚΙΒΙΑΔΗΣ ΚΑΛΙΑΣ ΚΡΤΙΑΣ ΠΡΟΔΙΚΟΣ
ΙΠΠΙΑΣ

ΕΤΑΙΡΟΣ. Ἄπο ποῦ ἔρχεσαι Σωκράτη; ἢ εἶναι 309b ὅδὸν σοφιστῶν ἀπὸ τὸν κλητήριον τῆς δημοφιλῆς τοῦ Ἀκκιβιάδης; Ἀλήθεια, τῶρα τελευταῖα τοῦ τὸν εἶδα, ὁμορφος ποῦ φάνηκε ἀκόμη, ἄντρας ὁμοιος Σωκράτη, ὃς τὸ ποῦμε ἀναμεταξύ μας, μετὰ τὸν πηρόν γεμῆτο πιά γένεια.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ. Καὶ τί μ' αὐτό; Δὲν εἶσαι σὺ θαυμαστικός τοῦ Ὀμήρου, ποῦ εἶπε (1) πῶς στήν πῶν χαρτωμένῃ νότῃ βρῖσκειται κανεὶς ὅταν ἀρχίζῃ νὰ βγάλῃ γένεια, ὅπως τῶρα ὁ Ἀκκιβιάδης;

ΕΤ. Τί νέα λοιπὸν ἔχεις τῶρα; Ἄπο κείνον ἔρχεσαι; Καὶ ποιά ἢ διάθεσῆ τοῦ ἀπέναντί σου;

ΣΩ. Μοῦ φάνηκε πολὺ καλῆ, καὶ μέλιστα σήμερα γιὰ τὸν πόλιν εἶπε γὰρ μένα, προσταθῶντας νὰ με βοηθήσῃ. Καὶ τῶρα, ἀλήθεια, ἀπὸ κείνον ἔρχομαι. Κάτι παρὰδοξὸς ὁμοιος ὅδὸν πῶν ἔνω ἦταν παρῶν ἐκείνου, ὅχι μόνο δὲν τὸν πρόσσεχα, ἀλλὰ συγγὰ ἀκόμη καὶ τὴν παρουσία του ἔσχυον.

ΕΤ. Καὶ τί εἶναι αὐτό τὸ τόσο σπουδαῖον ποῦ συνέβη σὲ σένα καὶ σὲ κείνον; Γιατὶ βέβαια δὲ συνάντησες κανέναν ἄλλον ὁμορφότερο σὲ τούτῃ δὲ τῆν πόλιν.

ΣΩ. Ναι, πολὺ πῶν ὁμορφος.
ΕΤ. Τί λές; δὲξό μας ἢ ἔξῃ;
ΣΩ. Ἐξῃ.

ΕΤ. Ἄπο ποῖον τόπο;
ΣΩ. Ἄπο τὰ Ἀβδηρα (2).
ΕΤ. Καὶ τόσο ὁμορφος σοῦ φάνηκεν ὁ ἔξῃος, ὥστε νὰ τὸν πῶς γὰ καλῶτερο ἀπὸ τὸν γιὸν τοῦ Κλεινία;

ΣΩ. Πῶς δ' σὸ μέλει, ὦ μακάρε, τὸ σοφώτατον κάλλιον φανεσθῆαι ;

ΕΤ. Ἄλλ' ἢ σοφῶ τὸν ἦμαρ, ὦ Σώκρατες, ἐπιγυῶν πάθει ;

d ΣΩ. Σοφώτατον μὲν οὖν δήπου τῶν γε τῶν, εἰ σοι δοκεῖ σοφώτατος εἶναι Πρωταγόρας.

ΕΤ. Ὁ τί λέγεις ; Πρωταγόρας ἐπιδοδήμησεν ;

ΣΩ. Τέτιον γε ἦδη ἠέδωκα.

ΕΤ. Καὶ ἄρα ἄρα ἐκεῖθι συγγενῶς ἦρεαι ;

310a

ΣΩ. Πάνω γε πολλὰ καὶ εἰσῶν καὶ ἀκούσας.

ΕΤ. Τί οὖν σὸ διηγήσῃ ἡμῶν τὴν ἕπουσιαν, εἰ μὴ σέ τι κωλύει, καθιζόμενος ἐπ' αὐθι, ἔξαναστῆσας τὸν παιῖδα τούτου ;

ΣΩ. Πάνω μὲν οὖν καὶ χάριον γε εἴσομαι, ἐὰν ἀκούητε.

ΕΤ. Καὶ μὴν καὶ ἡμεῖς σοί, ἐὰν λέγῃς.

ΣΩ. Διὰ τὴν αὐτὴν ἢ χάρις ; Ἄλλ' οὖν ἀκούετε.

b Ἰπποκράτης ὁ Ἀπολλοδόρου υἱός, Φάσωνος δὲ ἀδελφός, αὐτῶ ἀνέωξέ τις, εὐθὺς εἶσα ἦσαν σφόδρα ἔσθουσε, καὶ ἐπειθὴ μέγα λέγων, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἐγγυήσομαι ἡ καθυπόθεσις ; — Καὶ ἐγὼ τὴν φωνὴν ἤκουσα αὐτοῦ, Ἰπποκράτης, ἔφη, οὐτος μὴ τι νεώτερον ἀγγέλλεις ; — Οὐδὲν γ', ἦ δ' ὅς, εἰ μὴ ἀνωθὰ τρυκαδὲ ἀπῆκον ; — Πρωταγόρας, ἔφη, ἦκε, στίς ταρ' ἐμοί. — Πρώτην, ἔφη ἐγὼ. Σὺ δὲ ἄρα πέπυσαι ; — Νῆ τοὺς θεοὺς, ἔφη, ἔσπείρας γε.

c — Καὶ ἅμα ἐπισηλαφήσας τοῦ σκίμπεδος ἐκαθέετο παρὰ τοὺς πόδας μου, καὶ εἶπεν Ἐσπείρας δήτα, μάλα γε ὀφρὲ ἀφαιρούμενος ἐξ Οἰώης. Ὁ γὰρ τοι παῖς με ὁ Σάτυρος ἀπέδρα καὶ δήτα μέλλων σοι φράζεω ὅτι διωξοίμην αὐτῶν, ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπελαθόμεν. Ἐπειθὲ δὲ ἦλλον καὶ δευτερευόντας ἦσαν καὶ ἐμέλλομεν ἀναπαύεσθαι, τότε μοι ἀδελφός λέγει, ὅτι ἦκει Πρωταγόρας. Καὶ ἐτι μὲν ἐνεχείρισσα εὐθὺς ταρὰ σέ ἵεναι, ἔπειτα μοι ἴσαν πόρρω ἔδοξε τῶν

1. Μικρὴ πτόλη, κοντὰ στὸ σημερινὸ Σιγριματάκι.

ΣΩ. Καὶ πῶς, θαυμάσιε ἀνθρώπε, μπορεῖ τὸ σοφώτατον νὰ μὴ γίνεταί ὀμορφότερον ;

ΕΤ. Μὰ ἀλήθεια ἔργεσαι ἔδῳ, Σωκράτη, ὕστερα ἀπὸ συνάντησιν μὲ σοφῶ ;

ΣΩ. Μὲ τὸν σοφώτατον, πιστεύω, ἀπὸ ὅσους ζοῦν, ἂν σοφώτατος σοῦ γίνεταί πῶς εἶναι ὁ Πρωταγόρας.

ΕΤ. Ὁ, τί λές ; Βρίσκειται ἔδῳ ὁ Πρωταγόρας ;

ΣΩ. Ἐδῶ καὶ τρεῖς μέρες.

ΕΤ. Καὶ ἀπὸ κείνων ἔργεσαι ; μὲ κείνων ἦσαν τώρα ;

310a

ΣΩ. Ναί, καὶ εἶπα πολλά καὶ ἀκούσας πολλὰ.

ΕΤ. Καὶ γιὰτί δὲ μᾶς διηγείσαι ὅ,τι ἔγινε ; Ἐγὼ, ἂν εἴσαι ἐλευθερος, σήκωσε τούτο τὸ δοῦλο καὶ κάθησε ἔδῳ.

ΣΩ. Ποῶν τὸ θέλω. Θὰ σὺς χροστώ μάλιστα καὶ χάρις, ἂν μὲ ἀκούσεται.

ΕΤ. Καὶ μετὶ σέ σένα, ἂν μᾶς τὰ πῆς.

ΣΩ. Ὅστε καὶ ἀπὸ τὰ δυὸ μέρη ἢ χάρις, Ἄκουτε λοιπόν.

b Τὴν νύχτα τούτη τοῦ πέρας, βαθεῖα χαράματα ἀκόμη, ὁ Ἰπποκράτης ὁ υἱὸς τοῦ Ἀπολλοδόρου, καὶ μάλιστα τοῦ ἀνοίξε κάποιος, τὸν πόρτα μου ποὺ δυνάτὰ μὲ τὸ παβδί του. Καὶ μόλις τοῦ ἀνοίξε κάποιος,

ὁ Σωκράτης ἀρ- ρου, ὁ ἀδελφός τοῦ Φάσωνα, χτυποῦσε χλίει τὴν διήγησιν αὐτῶν, ἔπειτα ἐκείνην ἢ κοιμᾶσθαι ; — Ἐγὼ γνώρισα τὴν φωνὴν τοῦ καὶ τοῦ εἶπα : « Ἐστὶ σοὶ Ἰπποκράτης ; φέρονε καμιά κακὴ εἰδήσιν ; » — « Ὀχι, ὄχι, εἶπεν ἐκεῖνος, μόνο κακὰ. » « Μὲ τὸ καλὸ λοιπόν, » εἶπα ἐγὼ. « Μὰ τί συμβαίνει καὶ γιὰ τοιοῦτο ἦρθες τέτοια ἄρα ; » Καὶ κείνος στάθηκε κοντὰ μου καὶ εἶπε : « Ὁ Πρωταγόρας εἶναι ἔδῳ. » « Ἄπὸ προχθές, εἶπα ἐγὼ. Τί ἄρα τόμαθεσ ἐστὶ ; » — « Ναὶ μὲ τοὺς θεοὺς, εἶπε. Χρὲς τὸ βράδῳ. »

c Καὶ λέγοντας αὐτὰ βρήκε ψηλαφιστὰ τὸν σκίμπεδον, κάθησέ πρὸς τὰ πόδια μου καὶ εἶπε : — « Ναὶ λοιπόν, χρέες τὸ βράδῳ, ἀργά, στὸ γυρισμὸ μου ἀπὸ τὴν Οἰωνῶν (1) Ὁ δοῦλος μου ὁ Σάτυρος δραπέτευσε· εἶχα μάλιστα ἐπὶ τοῦ νοῦ μου νὰ σέ εἰδοποιήσω ὅτι θὰ πηγαίνα νὰ τὸν ἀναζητήσω, ἀλλὰ κατὶ μεσοκάβησε καὶ τὸ ἔξασα. » Ὅταν γ' ὀρθα καὶ εἶχαμε τελευτήσει τὸ δειπνο μάς καὶ ἐπρόκειτο νὰ πλυνώμεθα, τότε μοῦ λέγει ὁ ἀδελφός μου ὅτι εἶχεν ἔλθει ὁ Πρωταγόρας. Ἀμέσως σκέφτηκα ὅτι ἔπρεπε ἀκόμη καὶ κείνη τὴν ὥρα νὰ βθῶ σέ σένα, ἔπειτα ὅμως μοῦ φάνηκε πῶς ἦσαν πολλὴ προχωρημένη ἢ ὄρα· ἀλλὰ μόλις μὲ ἔφρασαν

πρωτων ειναι επιδη, δε ταχυιστα με εκ τοσ' αοτουσ ο επος
 d ανηκεν, εβθη αναστας, οτου δευρο ετοπεσευμην. — Και εγω
 ην δ' εγω, τοντο ; Μωρ τι σε αδικει Πρωταγορας ; — Και
 ες γελασας : Νη τοσ' θεουσ', εφη, ω Σωκρατες, ουτι γε μωρος
 εστι σοφος, εμε δε οσ' ποιει. — Αλλα ναι μα Δία, εφη
 και σε σοφον. — Ει γαρ, η δ' ος, ω Ζεσ' και θεσ', εν τοις
 e εην, αν αυτω διδωσ' αγγελιον και πειθης εκεινω, ποιησει
 αλλ' αυτα ταυτα και νη ηκω παρα σε, ηα ιατεσ' εμου δια-
 λεθησ' αυτω. Εγω γαρ αμα μεν και νεοτεροσ' εμι, αμα δε
 οδδ' εδωκα Πρωταγορα παιοτε οδδ' αζηκου οδδεν' ετι
 γαρ παις η, οτε το παιοτερον επιδημηση. Αλλα γαρ, ω Σω-
 κρατες, παυες τον ανθα εταυνοσι και πωσι σοφωτατον
 eυηα λεγην αλλα τι οσ' βαδιζομεν παρ αυτου, ηα εηδον
 311a καταδβωμεν ; Καταλει δ, ως εγω ηκουσα, παρα Καλλια
 εκεισε ιομεν, παρ γαρ εστη, και εγω εστη. Μητω, αγαθε,
 τηρ αδηρ, και πεδιοτεσ' αυτου διατριβομεν, εως αν φως γε-
 τηται ετα ιομεν. Και γαρ τα πολλα Πρωταγορασ εηδον δια-
 τριβει, ωστε, θαρρει, καταληγομεθα αυτου, ως το εικος, εηδον.
 b Μετα ταυτα ανασταυτες εις τηρ αδηρ περιημεν, και
 εγω αποπειρομενοσ του Ιπποκράτουσ της γωμης διεσκι-
 ραυτες, παρα Πρωταγορα νην ετραχεις λενα, αγγελιον
 τελων εκεινω μισθον ιατεσ' αυτου, ως παρα τθα αρεξέ-
 μωσ και τις γενησομενοσ ; Οταυτ αν ει επνοεισ παρ
 των σαυτοσ' αμωνογων εδλων Ιπποκράτη των Κωων, τον
 εκεινω, ει τις σε ηγετο. Επαε μοι, μέλλεισ τελειν, ω Ιππο-
 κραυτες, Ιπποκράτει μισθον ως την ουτι ; τι αν απικησω ;
 c Οσ' ιαυτοσ', εφη. — Ει δε παρα Πολυκλετουσ τον Αγγελιον
 η Φειδιαν τον Αθηναιον επνοεισ αραξομενοσ μισθον ιατεσ'
 αυτουσ τελειν εκεινοισ, ει τις σε ηγετο. Τελειν τουτο το
 αγγελιον ως την ουτι εν νω εχεισ Πολυκλετιω τε και Φειδια ;

1. Παν 12 δηλαδη χρονια, αν δευροτομε ουτι ο διαλογος γινεται
 γυρω στα 432. Γιατι ο Πρωταγορασ ηθε προηματα α στην Αθηνα
 στα 444-413, τότε πω ο Περικλησ του αεθεσε να συσταζη τον κατα-
 σταυρω γαφτη για την αποικια των Αθηνων, τουσ Θουλοισ.

ο υπνοσ στον οτοιο με βυθισεν ο κοπτοσ, αμεσωσ σηκωθηκα
 d και ετσι πηρα το θρονον, γατα δω. — Και εγω, επειδη γατα-
 λαβα την ορη και την ταραχη του ; Και γιατι, του εητα, σε
 συκνωει τουτο το πορνημα ; μηπωσ σε αδικει, σε τιποτε ο
 Πρωταγορασ ; — Ελασεν εκεινωσ και ειπε : «Ναι μα τον
 θεουσ' Σωκρατη' γιατι κραταε για τον εαυτοσ' μου μωνο τη σο-
 φια, δεν τη δινει και σε μενα. — Μα για το δνομα του Δια, ειπα
 e ηγ, φτανει να του δωσασ' λεφτα και να τον πεισοσ και θα χα-
 μη, και σαν σοφο. — Μακαρι, ειπεσ εκεινωσ, ω Δια και θεσ',
 τουτο να σαν μοναχα. θα εδνωσ' αλη την περιουσια και τη δικη
 μου και των φιλων μου' μα για τουτο ακριβωσ' εργομαι τωρα
 σε σενα, να του μαήσοσ για μενα. Γιατι εγω και πολυ νεωσ
 εημαι και ουτε ειδα ποτε μου τον Πρωταγορα ουτε τον α-
 κουσα' την παωτη φορα που ηρθεν εδω (1), ημιον ακομη παι-
 311a δι. Ολου ομωσ, Σωκράτη, τον εταυνοσ και λενε πωσ εηαι
 πολυ εκανωσ να μιλεε' τι καθωμαστε λουτρον και δεν πηγαί-
 νομε να τον βρωμε, πην βγη ; Οτωσ' ακουσα μενει στου
 Καλια, του γιου του Ιπποκρουσ' μωνο αε πηγαίνομε. —
 Και εγω ειπα : "Αε μην πιαμε ακομη, καλε μου, εκει' εηαι
 ναριε' αε βρουμε εδω εξω στην αυλη, και αε χασομερησωμε
 κανοντασ γυρωσ, ωσ τουσ φεζερ, τότε πηγαίνομε. Ο Πρωτα-
 γορασ ελλωστε μενει μεσα τον περισοτερο καιρο, ωστε
 μην ανησυχησ, θα τον βρωμε, οτωσ φαίνεσται, εκει".
 "Υστερα απ' αυτα σηκωθηκαε και κανωμε γυρωσ
 στην αυλη και εγω θελωνοταε να τον σφυγιμομερησω, τον
 e ηλαγα με προσοχη και τον πρωτοσασ :
 b **Τι εηαι ο Πρω-** Πλεσ μου Ιπποκράτη, του εητα, τωρα
 ταγορασ που βαλθηκεσ να πασ στον Πρωταγορα,
 δνωταε του χρηματα ως αμοιβη για λογαριαμοσ σου,
 σε τι ανθρωπο εχεισ την ιδεα ουτι πηγαίνεισ και με σκοπο τι να
 γινησ εου ; "Οτωσ, αν σου εγώσαν στο νοσ να πασ στο συνωλό-
 ματο σου τον Ιπποκράτη απο την Κω, τον Ασκληπιαδη,
 να του δηνσ χρηματα, αμοιβη για λογαριαμοσ σου, και σε
 πρωτοσασ κακειε Πέεμου, Ιπποκράτη, τι εηγονταε στο νοσ σου
 ετι: εηαι ο Ιπποκράτησ θα του δηνσ χρηματα ; Τι θα απαντω-
 σεσ ; — Θα ελεγα, ειπεσ, ουτι τα δνωσ επειδη εηαι γιατροσ. —
 Με σκοπο να γινησ τι ; — Να γνω γιατροσ, ειπε. Κι αν ελεγεσ
 στο νοσ σου να πασ στον Πολυκλετουσ τον Αγγειο η το Φει-
 δια τον Αθηναιο και να τουσ πληρωδωνσ αμοιβη για λογαρια-
 σμοσ σου και σε πρωτοσασ κακειε. Τι σχεττεσαι ουτι εηαι ο Πρω-

Τί ἄν ἀπεκρίνω; — Εἶπον ἄν ὡς ἀγαλλιαστοῖς; — Ὡς τίς δὲ γενησόμενος αὐτός; — Δῆλον ὅτι ἀγαλλιαστοῖς; — Εἶπεν, ἦν δ' ἐγὼ· παρὰ δὲ δὴ Πρωταγόραν νῦν ἀκριβοῦμαι λέειν ὑπὲρ σοῦ, ἄν μὲν ἐξικλήθαι ἐπιτοῖμι ἐσόμεθα τοῦτοῦτος πελωμεν αὐτόν, εἰ δὲ μή, καὶ τῶν φίλων προσομιλοῦντες. Εἰ ὄν τις ἡμῶς περὶ ταῦτα οὕτω σφοδρὰ κρᾶτες, ὡς τῆν ὄντι τῷ Πρωταγόρᾳ ἐν νῶ ἔχετε χολήματα λεγόμενον περὶ Πρωταγόρου ἀκούομεν; Τί ὄνομα ἄλλο γε ἀγαλλιαστοῖν καὶ περὶ Ὀμήρου ποιητῆν, τί τοιοῦτον περὶ Πρωταγόρου ἀκούομεν; — Σοφιστῆρ δὴ τοι ὀνομάζοντι γε, ὦ Σωκράτης, τὸν ἀνόδα εἶναι, ἔφη. — Ὡς σοφιστῆ ἄρα ἐχόμεθα τελόντες τὰ χολήματα; — Μάλιστα. — Εἰ ὄν 312a καὶ τοῦτό τις σε προσέροιο. Αὐτός δὲ δὴ ὡς τίς γενησόμενος ἦδη γὰρ ὑπέφραμεν τι ἡμέας, ὅστε καταφανῆ αὐτὸν γενεγενησόμενος. — Σὺ δέ, ἦν δ' ἐγὼ, πρὸς θεῶν, οὐκ ἔστι σοφιστῆς τοῖς εἰς τοῦς Ἕλληνας αὐτοῦ σοφιστῆρ παθέσκων; — Νη, Δία, ὦ Σωκράτης, εἶπερ γε ἂ διανοοῦμαι χολῆ λέγειν. — Ἄλλ' ἄρα, ὦ Ἰστιάρατες, μή οὐ τοιαύτην ὑπολαμβάνειν σου τὴν παρὰ Πρωταγόρου μίθησιν ἔσεσθαι, ἀλλ' οἷαπερ b ἡ παρὰ τοῦ γενηματιστοῦ ἐγένετο οὐκ ἐπιτέλλω καὶ παιδοποιῶν; Τοῦτων γὰρ σὸν ἐκάστηρ οὐκ ἐπιτέλλω καὶ παιδοποιῶν ἐσόμενος, ἀλλ' ἐπιπαιδεῖα, ὡς τὸν ἰδιούτην καὶ τοιαύτην μάθων παρέτει. — Πάνυ μὲν ὄν μοι, δοκεῖ, ἔφη, ἦν δ' ἐγὼ. — Τοῦ πέρι; — Ὅτι μέλλεις τὴν ψυχὴν τὴν c σαυτοῦ παθασαεῖν θεγατεῦσαι ἀνόδι, ὡς φῆς, σοφιστῆ. Καίτοι εἰ τοῦτ' ἀγνοεῖς, οὐδὲ ὅτῳ παραδίδως τὴν ψυχὴν οἴσθαι, οὔτ' εἰ ἀγαθῶ οὔτ' εἰ κακῶ πράττῃματι. — Οἷμαι γ' ;

1. Ὁ παρῶτος διάλογος ἐκείνος τοῦ διδασκαλῆ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφὴν.

λινλιντος καὶ ὁ Φειδίας καὶ ἀποφασίζεις νὰ τοὺς δίνης χρήματα; Τί θὰ ἀπαντοῦσες; — Θὰ ἔλαγα ὅτι τὰ δῖνα ἐπειδὴ εἶναι ἀγαλλιαστοῖσι. — Καὶ μὲ σκοπὸν τί νὰ γίνης ἐστὶν; — Ἀγαλλιαστοῖσι, φυσικά. — Πᾶσι καὶ, εἶπε ἐγὼ, καὶ τῶρα ἐγὼ καὶ σὺ πᾶσι σὺν Πρωταγόρᾳ, πρόθυμοι νὰ τοῦ δώσωμεν χρήματα γιὰ σένη, ἂν φράνουν τὰ δικά μας, καὶ τὸν περὶσωμε μὲ αὐτὰ, αὐτὰ νὰ τοῦ δώσωμεν, εἰ δ' ἄλλως μὰζι μὲ τὰ δικά μας νὰ ἐσθελώμε καὶ τὰ χρήματα τῶν φίλων. Ἄν λοιπὸν κανεῖς, τὴν ἄρα τοῦ ἑμεῖς μὲ τόση βιασὴν φροντίσωμε γι' αὐτὰ, μὰς δότε ὅτι εἶναι ὁ Πρωταγόρας καὶ ἀποφασίζετε νὰ τοῦ δῖντε χρήματα; Τί θὰ ἀπαντοῦσαι; Τί ἰδιούτηρα ἀκούομε γιὰ τὸν Πρωταγόρα, ὅπως γιὰ τὸ Φειδία τὸ ἀγαλλιαστοῖς καὶ γιὰ τὸν Ὀμηρο τὸ ποιητῆς, τί τέτοιου εἶδους ἀκούομε γιὰ τὸν Πρωταγόρα; — Εἶναι δὲ γνωστὸ, Σωκράτη, σοφιστῆς λένε πῶς εἶναι ὁ ἀνθρωπος, εἶπε. — Σὲ σοφιστῆ λοιπὸν πᾶσι νὰ δῖνωμε τὰ χρήματα; — Μάλιστα. — Ἄν λοιπὸν σὲ πωτοῦσε ἀκούρη κανεῖς καὶ τοῦτο. Καί σὺ ὁ ἴδιος πηγαίνεις σὺν Πρωταγόρᾳ μὲ σκοπὸν νὰ γίνης τί; — Κοκκίνισεν ἐκεῖνος—εἶχε κίονας ἀρχίσει νὰ φέγγῃ, καὶ μποροῦσα νὰ τὸν δῶ—καὶ εἶπε· Ἄν βέβαια εἶναι ὅπως τὰ προηγούμενα φανεροῦ ὅτι πηγαίνω γιὰ νὰ γίνω σοφιστῆς. — Καὶ σὺ, εἶπε, γιὰ τοὺς θεοὺς, δε θὰ νρεπτόσσουν νὰ παρουσιάξης τὸν ἑαυτοῦ σου μπροστά στοὺς Ἕλληνας σοφιστῆς; — Ναι μὰ τὸ Δία, Σωκράτη, ἀφοῦ περὶ περὶ νὰ λέγω ὅ, τι ἀκριβῶς σκέπτομαι. — Ἀλλὰ μήπως, Ἰστιάρατες, δὲ νομίζεις ὅτι ἡ μόρφωση τοῦ θὰ πάρης ἀπὸ τὸν Πρωταγόρα, εἶναι τέτοιας λογῆς, ἀλλὰ ἄλλη, σὲν αὐτῆ τοῦ σου ἐδώσαν ὁ γραμματιστῆς (1), καὶ ὁ κληρονομῆς καὶ ὁ παιδοποιῆς; Κάθε μιά ἀπ' αὐτὰς τίς τέχνας δὲν τὴν ἑμάθες ἐστὶ γιὰ τέχνη, μὲ σκοπὸν νὰ τὴν ἐξασκῆσης, ἀλλὰ γιὰ μόρφωσιν, ὅπως ταπεινάει σὺν ὅχι εἰδὺκό καὶ σὺν ἐλευθέρω πολίτη. — Ποιὸ μὸς φανίσεται, εἶπε, πῶς μάλλον τέτοια εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ θὰ πάρω ἀπὸ τὸν Πρωταγόρα.

— Ἐρείπει λοιπὸν τί πᾶς τόρα νὰ κάμης, ἡ σοῦ διαφείλει; τὸ εἶπε ἐγὼ. — Γιὰ τοὺς ζήτημα; — Νά, πᾶς νὰ ἐμπιστευθῆς τῆ φροντίδᾳ γιὰ τὴν ψυχὴ σου σὲ ἔναν, ὅπως λές, σοφιστῆ· τί εἶναι ἄλλως ὁ σοφιστῆς, θὰ μοῦ φανιδόσταν παράξενο ἂν ἤξερες. Ἄν ἄλλως ἀγνοῆς αὐτὸ τὸ πρῶγμα, τότε δὲν ἔξερες οὐδὲ σὲ τί ἐμπιστεύεσαι τὴν ψυχὴ σου, οὔτε ἂν εἶναι καλὸ οὔτε ἂν εἶναι κακὸ. — Νομίζω, εἶπε, πῶς ξέρω. — Δέγε

c

b

312a

e